

Emancipació juvenil i nacional

Fa quinze dies es van fer públics els resultats del primer informe de l'Observatori d'Emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya relatiu al primer trimestre del 2013. L'objectiu de l'estudi és oferir una perspectiva quantitativa d'aspectes relacionats amb l'ocupació i l'habitatge que defineixen les condicions de vida i els processos de transició de la població jove cap a la vida adulta. Des de l'Observatori es vol oferir una aproximació objectivable a aquesta qüestió sense aportar arguments explicatius de les problemàtiques que evidencia.

La realitat social que descriu l'informe no deixa indiferent: només dos de cada deu joves d'entre 16 i 34 anys s'han pogut emancipar durant el 2013; els ingressos mínims necessaris per comprar un habitatge superen el 80% del salari mitjà dels joves d'entre 16 i 29 anys; el salari de les persones d'entre 30 i 34 anys és clarament insuficient per llogar un habitatge; des de principis d'any, 40.000 joves titulats han decidit emigrar a altres països europeus per intentar iniciar-se en la vida adulta; el 54% dels joves ocupats estan sobrequalificats, és a dir, treballen en una ocupació inferior al seu nivell d'estudis; el percentatge de joves subocupats que treballen menys hores i menys dies del que voldrien segueix augmentant; la inactivitat juvenil creix a marxes forçades d'ençà de la crisi econòmica, i dins d'aquest darrer fenomen, cada vegada és més important el

nombre de joves que ni estudien ni treballen.

Més enllà de l'objectivitat d'aquestes dades sobre el què de l'emancipació juvenil, la perspectiva sociològica ofereix algunes explicacions que ajuden a entendre el perquè del fenomen. Una de les veus més reconegudes en aquest camp d'anàlisi és la del sociòleg Enrique Gil Calvo, que, en el marc del congrés Familias y Emancipación Juvenil, celebrat el passat octubre, va afirmar: "El problema de la joventut espanyola no són els joves *ni-ni*, per mediàtica que resulti la dada estadística, ni tampoc la dada bruta de l'elevat atur, que al final és conjuntural, sinó l'*habitus* d'irresponsabilitat que interioritzen els joves davant la incapacitat d'adquirir autonomia personal per experiència pròpia i, especialment, autonomia domèstica".

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

L'explicació de Gil Calvo escapa dels factors conjunturals que condicionen la situació actual de crisi econòmica, i accentua el pes dels factors estructurals relatius al model d'emancipació espanyol. En cap cas nega la importància de les explicacions més economicistes que recorren al mercat de l'habitatge i al mercat de treball per donar compte de la baixa taxa d'emancipació. Sens dubte, l'elevat preu de l'habitatge i la precarietat del mercat de treball dificulten, i molt, la transició cap a la vida adulta dels joves, caracteritzada per l'emancipació econòmica, laboral i familiar. Però cal recordar que, abans de la crisi, els joves catalans i espanyols ja s'emancipaven força més tard que la majoria dels seus coetanis europeus. Emergeix la importància dels factors polítics i culturals.

D'una banda, cal tenir present l'escassa prioritat que durant molts anys s'ha donat a les polítiques d'emancipació juvenil en comparació amb les polítiques de participació i oci juvenil. De l'altra, cal considerar el paper de la família en aquesta qüestió, així com l'imaginari social existent entorn de les condicions en què els joves s'han d'emancipar. El cas espanyol i català és dels més extrems dins d'un model mediterrani en el qual la família protegeix excessivament els fills, tot allargant, més enllà de la majoria d'edat, el moment de considerar-los persones independents.

Segons Gil Calvo, la conseqüència del pes familiar és que els joves assumeixen la seva incapacitat per ser autònoms. De manera que les mateixes famílies, involuntàriament, fan créixer la dependència domèstica dels seus joves. El període de vacances és una bona època per analitzar fins a quin punt existeix aquesta dependència domèstica, és a dir, la incapacitat d'organitzar i desenvolupar les tasques bàsiques i necessàries (higiene personal, cuina, neteja de la llar...) per a un mínim de benestar quotidià.

Un cop més, la crisi econòmica fa aflorar problemes estructurals de la societat que no tenen una recepta màgica com a solució. Evidentment, cal facilitar al màxim l'accés de la joventut a l'habitatge i a l'ocupació, però també cal debatre el significat social de la majoria d'edat. Això val per a l'emancipació juvenil i, segurament també, per a l'emancipació nacional.

Abans de la crisi, els joves catalans i espanyols ja s'emancipaven força més tard que la majoria dels seus coetanis europeus

SUSANA SUBIRANA

Cal facilitar l'accés de la joventut a l'habitatge i a l'ocupació, però també cal debatre el significat social de la majoria d'edat